

BUSINESS

Krizne profesije. Sa 10% nezaposlenih od ukupnog broja stanovništva, 2009. je za sobom ostavila milione Amerikanaca bez zaposlenja. Uticaji recesije su toliko uzdrnali tržište rada da, i oni koji imaju zaposlenje, strahuju od otkaza. Jedino je farmaceutska industrija zapošljavala tokom prošle godine, izjavio je *James Walker*, analitičar odeljenja za statistiku *Biroa za zapošljavanje SAD*. Za razliku od farmaceutske industrije, određene industrijske grane su bile najviše pogođene recesijom. U prva tri kvartala 2008. je bilo zaposleno 230.000 arhitekta dok je u istom periodu 2009. broj zaposlenih iznosio svega 189.000. pilotima, kompjuterskim i softverskim inženjerima, inženjerima mašinstva, radnicima u sferi građevinarstva, blagajnicima, supervizorima u proizvodnji, drvosečama i knjigovođama je recesija takođe donela veliki broj nezaposlenih.

Preokret u Dubaiju. Nemiri na tržištu nekretnina u Dubaiju izazvali su pad cena za 52% u poslednjih godinu dana, što je primoralo neke vlasnike da ostave svoju imovinu, plaćanje hipoteke i pobegnu iz zemlje. Donedavno, nijedan od ovakvih slučajeva nije okončan zaplenom imovine. *Barclays Plc* je osvojio prvi slučaj zaplene na sudu. Nakon ovog sudskog procesa očekuje se slična reakcija velikog broja zajmodavca koji imaju oko \$16 mlrd hipotekarnih kredita. Pre ovog slučaja, banke i preduzimači su izbegavali proces povraćaja imovine kroz sudove, zbog komplikovane i slabo razumljive pravne procedure. Umesto toga, pokušavali su da restrukturiraju većinu kredita, ali se veruje da će ih ovaj predsedan ohrabriti na sudske parnice. Hipotekarni krediti su iznosili 137.6 mlrd dirhama u julu 2009, pokazuju podaci *Centralne banke*.

Nemci ne daju svoje marke. Za nekad najjaču valutu Evrope nije postavljen određeni rok do kada se može zameniti u evre. Nemci još čuvaju oko 13.6 mlrd *dojčmaraka*.

Prema procenama *Bundesbanke*, polovina tih para je u papirnom novcu, a polovina u kovanicama. Još nije poznato koja količina novca je u zemlji, a koja van nje.

Ima li sreća cenu? Brak muškarcima vredi £ 17.675, a ženama duplo manje, dok razvod ženama vredi £ 4.977, a muškarcima daleko više i to £61.116, tvrdi *Paul Frijters*, profesor iz Australije, koji je uveren da je pronašao način da utvrdi cenu sreće. Njegova formula izračunava koliko novca bi osoba trebalo da dobije kako bi bila srećna nakon razvoda. Prema njegovim proračunima muškarci pokazuju mnogo veću vezanost za velike događaje u životu nego žene.

COMMUNICATIONS

Države sa najvećim jazom između bogatih i siromašnih. *UNDP* je rangirao zemlje na osnovu *Gini koeficijenta* - *GK*, pokazatelja neravnomernosti raspodele dohotka u društvu. Ako je vrednost ovog pokazatelja 0, u društvu postoji apsolutna jednakost, a ako je 100 apsolutna nejednakost. Skandinavске zemlje, Japan i Češka imaju najmanji *GK*. Dok najveći *GK* imaju: Hong Kong sa *GK* od 43.4 gde nasuprot visokoj koncentraciji bogatih, polovina stanovništva živi u lošim uslovima. Singapur, sa *GK* od 42.5, je pretrpeo veliku štetu nakon bankrota *Lehman Brothers* prošle godine. Amerika sa 40.8 gde je recesija doprinela povećanju *GK* pokazatelja. Izrael ima *GK* 39.2, Portugal ima *GK* 38.5 zatim Novi Zeland sa 36.2, Italija sa 36.0, Britanija 36.0, Australija 35.2 i Irsk 34.3.

Loša hrana u školama. Iako je ozloglašeni turski slatkiš *Twizzler* izbačen iz školskih kuhinja, deca koja nose svoju ušinu od kuće i dalje jedu nezdravu hranu, pokazalo je nedavno istraživanje Univerziteta iz Lidsa. U Engleskoj deca pojedju 5.5 mlrd paketa užine koju ponesu od kuće, ali samo 1% ispunjava nutricionističke standarde kakvi su u školskim kantinama. Zdravstveni aktivisti koji se zalažu da deca dobijaju besplatne, zdrave obroke u školama opisuju ove rezultate kao stravične.

Godina biološke raznolikosti. Tokom 2010. UN i nevladine ekološke organizacije će upozoravati na izumiranje životinjskih i bioloških vrsta. U Berlinu će se povodom ove teme javnosti obratiti generalni sekretar UN *Ban Ki Mun* i nemačka kancelarka *Angela Merkel*. Neuspeh u zaštiti biološke raznolikosti mora biti opomena svima da je vreme za zaštitu šuma, voda i drugih ekosistema, naglašava *Ki Mun*.

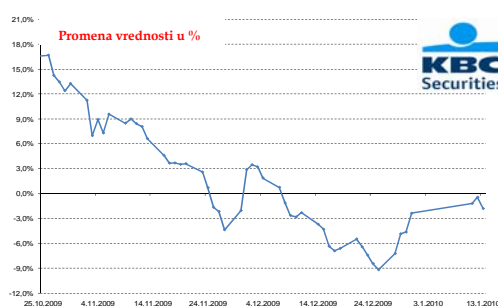
Ponovo radi bioskop!

Prvi put nakon 2002. godine američki gledaoci su potrošili više novca na ulaznice za bioskop nego na kupovinu DVD ili Blu-ray diskova, a prema podacima filmske industrije čini se da će takav trend biti nastavljen. Kompanija *Adams Media Research* je objavila podatke prema kojima je zarada od prodaje ulaznica u američkim bioskopima u ovoj godini iznosila \$8.87 mlrd, a zarada od prodaje DVD i Blu-ray diskova \$8.73 mlrd. Najviše filmskih diskova je prodato 2004. godine. Tada je zarada iznosila rekordnih \$12.1 mlrd. No, budući da se filmska industrija sve više oslanja na manje sektore koji se brzo razvijaju, poput televizije i internet distribucije, prodaja filmskih diskova najverovatnije neće u budućnosti ponovo dosegnuti te razmere.

BC Portfolio

Trenutna vrednost akcija beleži pad u odnosu na prošlu nedelju, pa je sada 1,82% .

Naziv akcije	Vrednost 26. 08. 2009.	Vrednost 13. 01. 2010.
Energoprojekt Hldg	92.700,00	84.872,00
Soja Protein	92.565,00	89.250,00
Tigar	93.086,00	81.641,00
Metalac	95.120,00	95.000,00
Aik Banka	93.388,00	100.122,00
Komercijalna Banka	107.400,00	88.500,00
Imlek	92.616,00	100.436,00
Metals Banka	88.200,00	99.764,00
Univerzal Banka	85.800,00	77.660,00
Veterinarski zavod	92.853,00	99.522,00
Ukupna vrednost	933.728,00	916.767,00

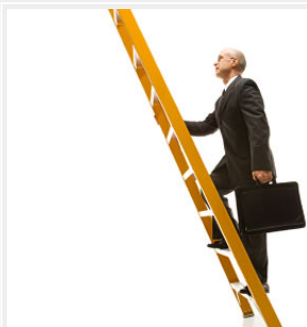

EUkratko

Agenda 2020. EU sprema novi desetogodišnji plan o podsticanju privrede. Španski premijer *Sapater* je dao predlog da se nakon sveobuhvatnih privredno-političkih ciljeva sankcionišu države koje ne budu sledile postavljene ciljeve.

Grčka pred bankrotom? Oslabljena privreda u Grčkoj je navela Vladu Grčke da iznese predlog mera koji podrazumeva da se državnim službenicima plate zamrznu ili smanje za 4%, povećanje poreza i povećanje PDVa na 20%. Sve mere štednje koje najavljuje Vlada imaju za cilj da spasu državu od bankrotstva.

Širom sveta većina zaposlenih smatra da je recesijom pogođena ekonomija doprinela da se na tržištu rada svakog dana nalazi sve više nezaposlenih, te da ovo nije trenutak da zaposleni zahtevaju unapređenje ili povećanje plate. I u našoj privredi važi popularni stav: Srećan si što još imaš posao! S druge strane

vlada mišljenje da je ovo pravo vreme za izlazak iz lanaca recesije i ozbiljno razmišljanje o napredovanju u kompaniji, posebno ako vaš poslodavac planira povećanje posla ili otvaranje novih radnih mesta.

Kompanije počinju da se brinu o problemima kada se ekonomija oporavi. Čim novo zapošljavanje krene, to je pravo vreme da odete kod šefa i kažete: Nisam dobio povišicu niti sam unapređen u poslednje dve godine.

Kompanije ODIN Technologies iz SAD, na primer, nije nikoga zaposlila prošle godine, ali nije došlo ni do otpuštanja. U ovoj kompaniji čak je u planu da se zaposli 15 novih ljudi, a dvoje zaposlenih je dobilo i unapređenje.

Ukoliko želite da zadržite svoju poziciju u kompaniji, pa čak i da napredujete u svom poslu neophodno je da pokažete visok stepen angažovanosti, dolazite prvi, odlazite poslednji iz kancelarije.

Dobiti unapređenje tokom ovakvog stanja u ekonomiji nije mnogo drugačije nego tokom ekonomskog buma. I dalje morate svom poslodavcu da pokažete da ste spremni da radite naporno i da ostvarujete dobre rezultate.

Uštedeti kompaniji veliki novac

Fokusiranje na postizanje rezultata je ono što svim zaposlenima može da donese unapređenje u vreme ekonomske krize. Uprkos tome što troškovi moraju da se smanjuju, vaš cilj bi trebalo da bude održavanje nivoa usluga klijentima. Svaka kompanija bi trebalo da napravi plan smanjenja troškova koji neće ugroziti kvalitet usluge i proizvoda, a koji će doprineti velikoj uštedi sredstava.

Razmišljajte o strategiji za uspešno unapređenje. Nemojte da mislite da ste nezamenjivi i da ste pružili maksimum. Razmišljajte da uvek možete da pružite i učinite više za dobro kompanije. Primenom ove strategije, vaš trud će biti uočen i nagrađen.

Iako ponekad zaposleni rade marljivo, ali pohvale izostanu, samo daljim ulaganjem u svoj rad može da se očekuju željena unapređenja i finansijski benefit.

BELA KNJIGA 09 - U ovom broju BC Biltena preporuke Saveta stranih investitora u okviru segmenta o Telekomunikacijama.

Telekomunikacioni operateri i dalje se suočavaju sa neadekvatnim propisima koji se odnose na njihovu delatnost. Još uvek ne postoje podzakonski akti za mnoge značajne oblasti u okviru sektora telekomunikacija. Nedostaju relevantni podzakonski akti koji se odnose na konkurenciju i liberalizaciju različitih vrsta usluga (fiksna telefonija, prenos podataka, digitalna televizija, infrastruktura itd).

- Potrebno je poboljšati kapacitet regulatornog tela nadležnog za primenu novog Zakona o elektronskim telekomunikacijama i sprovođenje odgovarajućih analiza tržišta.
- Donošenje podzakonskih akata i usklađivanje postojećih sa regulatornim standardima, zahtevima i procedurama Evropske unije.
- Okončanje birokratske procedure u delatnosti telekomunikacija (sertifikati za opremu, sertifikati o usklađenosti, tehničke kontrole potrebno je pojednostaviti).
- Podsticanje razvoja alternativne infrastrukture.
- Liberalizacija interne infrastrukture i otvaranje alternativne infrastrukture za upotrebu za sve vrste elektronskih usluga.
- Uvođenje odredbi i smernica za eliminaciju preliivanja sredstava u sektoru telekomunikacija.
- Nastavak napora u cilju restrukturiranja ili privatizacije državnih telekomunikacionih kompanija.
- Rebalans telekomunikacionih tarifa po strukturi cena zasnovanoj na troškovima.

Praznici su prošli, euforija se stišala, a sada – da krenemo sa ispunjavanjem onih Rezolucija sa kraja godine! Ukoliko vam je među rezolucijama i povećanje plate – BC Bilten vam je upravo pružio savet kako da je ostvarite. Za neke ce ovaj vikend biti prvi posle intenzivne postpraznične radne nedelje. Iskoristite ga, nećemo još dugo spajati neradne dane :)

Vaš Bovan tim

Nikad nisam ništa naučio pričanjem, nego postavljanjem pitanja. Lu Holc

KONFERENCIJE, SEMINARI :

- 19.01.10 - **Finansijski pokazatelji - Gde se nalazi moje preduzeće i kuda ide?**, Centar za razvoj ljudskih resursa i menadžment, Beograd.
- 22. 01.10. – Seminar **Kreiranje budžeta preduzeća**, Centar za razvoj ljudskih resursa i menadžment, Beograd.
- 31. 01. 2010 – **Trening Veština komunikacija i samopouzdanja**, Psihopolis Institut , Novi Sad.
- 11.-13. 02. 2010. - **Brand Fair 6**, Beogradski sajam
- 03.-04. 03. 2010. - **Sajam zapošljavanja**, Expo XXI Međunarodni Expocentar, Beograd

Urednik: Ana B. Bovan
Za vas pišu i: M. Barać Stojanović, M. Djordjević, D. Tasić, D. Gligorin, S. Jovanović, I. Pavlović, N. Milošević, L. Grubić, B. Kunić i J. Aćimović
Grafički dizajn: A. Nikolić

Prijava i reklamiranje: bc.bilten@bovan.eu
Adresa redakcije: Žorža Klemansoa 13,
106013 Beograd, Srbija
posetite www.bovan.eu
T: 011 3036 134, F: 011 3284 380

Prijatelji BC Biltena:

Bovan Consulting
BUSINESS & STRATEGY COUNSEL